

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**DITEKO TSA NGWAGA LE NGWAGA TSA
BOSETŠHABA**

KEREITE 3

SETSWANA PUO YA GAE

SETE YA 3: PAMPIRI YA GO KAELA 2012

Dikaelo tsa go dirisa dikao tsa makwalopotso a Tlhatlhobo ya Bosetšhaba ya Ngwaga

1. Thadisokakaretso

Tlhatlhobo ya Bosetšhaba ya Ngwaga (TBN) ke tlhatlhobo ya kwa bokhutlong ya kitso le bokgoni tse barutwana ba solofelwang gore ba bo ba di kwadisitwse kwa bokhutlong jwa nngwe le nngwe ya Mephato ya 1-6 le 9. Maloko a barutabana le bagakolodi ba dirutwa ba tlhamile dikao tsa makwalopotso a teko a barutabana ba ka a dirisang mo thutong ya Puo le ya Dipalo ka maikaelelo a go tshegetsatsa ditlhatlhobo tsa kwa sekolong le go netefatsa gore barutwana ba nna le go itshepa go go tlhokagalang, le go tsaya karolo ka katlego mo ditlhatlhobong tsa kwa ntle. Dikao tsa makwalopotso a diteko a tlhamilwe go tswa mo tironong ya kharikhulamo e e akaretsang Dikgweditharo 1, 2 le 3 tsa ngwaga wa sekolo le sekao sotlhe sa teko sa Tlhatlhobo ya Bosetšhaba ya Ngwaga sa mophato mongwe le mongwe se neetswe. Dikao tsa makwalopotso a a akaretsang sekao sa lekwalopotso la teko ya Tlhatlhobo ya Bosetšhaba ya Ngwaga (**TBN**), a oketsa ditlhatlhobotsweledi tsa fa sekolong tse barutwana ba tshwaneteng go di dira mme ga e di emisetse/refosana le tsona.

2. Kgolaganyo le didiriswa tse dingwe tsa go ithuta le go ruta

Ditlhangwa dingwe tsa dikao tsa makwalopotso le dipotso ka botsona di golagantswe ka bomo le Dibukatiro tse di maleba tsa mophato gore go nne le tomagano/tsenyeletso e e tlhokagalang. Dikao tsa makwalopotso di lolamisitswe/tlhamaladitswe go ya ka ditlhokego tsa Pegelo ya Kharikhulamo ya Bosetšhaba Mephato R-12 (PKB), tshiamelo ya Pegelo ya Pholisi ya Kharikhulamo le Tlhatlhobo (PPKT) ya mephato e e maleba le Porotokolo ya Bosetšhaba ya Tlhatlhobo (PBT). Dikwalo tse tsotlhe tse, go tlaelelsa le tse dingwe tse di ka neelwang ke sekolo, di bopa sediriswa se se humileng go thusa barutabana mo go ipaakanyetseng diithuto le go dira tlhatlhobo e e tlhomameng (tlhatlhobo ya go ithuta).

3. E lomagana le metswedi e mengwe ya go ithuta le ya go ruta.

Gore gonne le botlhokwa jwa tomagano tse dingwe tsa dikao tsa ditlhangwa le dipotso di lomagantswe ka maitlhomano a gore e tsamaelane le se se mo dibukeng tsa tiro tsa kereiti/mophato o o maleba. Dikao le tsona di dirilwe go tsamaelana tsa Kemo e e Tlhomamisitsweng ya Kharikhulamo ya Bosetšhaba le di tlhokego tsa Kemo e e Tlhomamisitsweng ya Kharikhulamo ya Bosetšhaba (NCS) Kereiti R- 12, Neelano ya Pegelo ya Pholisi ya Kharikhulamo le Tlhatlhobo go dikereiti tse maleba le Tlhatlhobo ya Bosetšhaba ya Porotokolo. Mmogo ditokomane tse, le tse dingwe fela tse sekolo se tla neelanang ka tsona, go dira motheo wa motswedi o o humileng go thusa barutabana go ipaakanyetsa diithuto le tsamaiso ya tlhatlhobo e e tlhomameng (Tlhatlhobo –ithuto).

4. O ka dirisa jang dikao tsa makwalopotso

Le fa dikao tsa makwalopotso a mophato le serutwa a rulagantswe go nna kompa e le nngwe, barutabana ga ba a tshwanela go neela barutwana kompa yotlhe go e araba ka gangwe. Barutabana ba tshwanetse go tlhophisa dipotso go tswa mo dikaong tsa makwalopotso a a maleba le thuto e e rulaganyeditsweng nako nngwe le nngwe e e neilweng. Dipotso tsa dikao tsa makwalopotso a teko kgotsa setlhophisa sa dipotso se se kgonagalang se se tlhophilweng ka kelotlhoko, di ka dirisiwa mo dikgatong tse di farologaneng tsa go ruta le go ithuta jaana:-

- 4.1 Kwa tshimologong ya thuto jaaka tekotshupo/tekotheo go supa bokgoni le makoa a morutwana. Tshupo e tshwanetse go isa kwa pegelong e e bonako go barutwana le go tlhama diithuto tse di maleba tse di buang ka makoa a a supilweng le go tiisa bokgoni. Tekotshupo e ka neelwa jaaka tirogae go boloka nako ya go ruta mo phaposing.

- 4.2 Ka nako ya dithuto tsa **teko** e khutswane **e e tlhomameng** go lekola gore barutwana ba tlhabetla kitso e e solofetsweng le bokgoni fa serutwa se tseweletswa pele go netefatsa gore ga gona morutwana yo o salelang kwa morago.
- 4.3 Kwa pheletsong ya serutwa kgotsa dithuto tse di latelanang e diriswa jaaka **teko e e sobokantsweng/teko ya kwa bokhutlong** go lekola gore a barutwana ba bona pelo ya go tlhaloganya e e lekaneng gore ba ka dirisa kitso le bokgoni bo ba bo fitlheletseng mo thutong e e konoseditsweng. Go neela barutwana **pegelo** ka nako gangwe fa morutabana a santse a akanya gore go na le dikarolo dingwe tsa thuto tse di batlang go lebeletswa gape kgotsa go **tiisetša** kitso le bokgoni jo borileng.
- 4.4 Mo dikgatong tsotlhe bontsha barutwana ditogamano tse di farologaneng tsa go lekola kgotsa go botsa dipotso. Sk go arabiwa jaang dipotso tse di nang le dikarabo tse dintsi/mmalwa, tse di bulegileng, tsa tsibogelo ka boena, tsa dikarabo tse dikhutswane.

Fa diteko phekolo tse ditlhomameng di le dikhutswane fa go lebeletswa nomoro ya dipotso tse di akaraditsweng, teko ya kwa bokhutlong e tla akaretsa dipotso tse dintsi go tswa kwa tekong e e tletseng mme go ikaegilwe ka tiro e e setseng e dirilwe ka nako eo. Selo se se botlhokwa ke go netefatsa gore barutwana ba bona katiso e e lekaneng go tsibogela teko e e tletseng ya teko ya ikatiso ya. Teko ya ngwaga le ngwaga ya bosetšhaba (ANA).

5. Memorantamo kgotsa kaedi ya go araba dipotso

Sekao tota se se tlhopheleng sa tsibogo e e solofetsweng se neilwe mo potsong nngwe le nngwe ya kaedi mo tekong le ya tlhatlhubo ya ngwaga le ngwaga ya bosetšhaba ya sekai. Barutwana ba tshwanetse go itse gore memorantamo ga o kitla o akaretsa dilo tsotlhe. Memorantamo o neela feela motheo ka bophara ba tsibogelo e e solofetsweng mme barutabana ba tshwanetse go lebisisa le go neela mopotso mo kgethong e e amogelesegang le dipharologanyo tsa tsibogo e e amogelesegang tse di neetsweng ke barutwana.

6. Kakaretso ya Kharikhulamo

Go botlhokwa thatathata gore kharikhulamo e dirilwe ka botlalo mo phaposeng nngwe le nngwe. Dikaedi tsa kereite nngwe le nngwe ga di a emela kharikhulamo yotlhe. Ke **kemedi** ya kitso e e botlhokwa le bokgoni fela mo tirong e e akaretsang kotara 1,2 le 3 ya ngwaga wa sekolo. Mo tekanyetsong ya tiro e e tshwanetseng go dirwa go ya ka dikotara tsa dikolo e totobaditswe mo tokomaneng ya CAPS.

7. Phetso

Maikaelelo a lefapha la thuto ke go tokafatsa maemo le boleng jwa ditiragatso ya barutwana. mo tshimologong ya bokgoni jo botlhobaetsaeng jwa literacy (language) le numeracy (dipalo). Tlhatlhubo ya ngwaga le ngwaga ya bosetšhaba ke nngwe ya sediriswa se se dirisiwang ke lefapha la thuto go lekola gore tiro ya barutwana e a tokafala ,ga e fetoge kgotsa e ya kwa tlase. Dikgaolo le dikolo di solofetswe go tshwetša barutabana le go ba neela dithusathutotse di maleba go tokafatsa go ruta le go ithuta mo dikolong. Ka go dirisa dikaedi ya tlhatlhubo ya ngwaga le ngwaga ya bosetšhaba jaaka nngwe ya dithusathuto tsa bona, barutabana ba tsa thusa barutwana go tlwaela mefuta e e farologaneng le ditogamano tsa go lekolwa. Ka tiriso e esiameng ya dikaedi di tshwanetse go thusa barutwana go bona kitso e e maleba le go godisa bokgoni jo bo maleba go ithuta le go diragatsa ka tshwanelo mo ditlhatlhobong tse di tla latelang tsa ngwaga le ngwaga tsa bosetšhaba.

Buisa kgang mme o arabe dipotso.

Bogologolo tala, ditlou di ne di sena dinko/selopo.

Ngwana wa Tlou ka go rata dilo o ile a botsolotsa dipotso kgapetsakgapetsa.

"Ntšhwe goreng mafofa a mogatla wa gago a gola a le matelele? Thutlwa, ke eng se se dirang letlalo la gago le nne le marontho? Kubu go tla jang gore molomo wa gago o bulege sephara jana? "

Mo mosong mongwe ngwana wa tlou a botsa gore kwena e tlile go ja eng bosigo?" Diphologolo di moleletse gore a seke a tihola a botsa potso eo gape. Ngwana wa Tlou o ne a sa tihaloganye gore ke ka ntlha ya eng!

O ile a kopana le nonyane mme a re "Balepa lame ba rile ke seke ka tihola ke botsa dipotso tse gape, fela ke ntse ke batla go itse gore kwena e ja eng bosigo,!"

Nonyane ya araba ya re, "Tsamaya o ye kwa nokeng o botse Kwena." Ngwana Tlou o fitlhetse Kwena kwa nokeng.

" Kgale ke batlana le wena, ga bua Kwena!" Ke kopa gore o mpolele gore o tlile go ja eng bosigo?"

Kwena ya šena meno ya re, "Nkatamele ke tla go sebela mo tsebeng,". Ngwana wa Tlou a atametsa tlhogo ya gagwe mo go kwena. "ke nagana gore ," go bolela Kwena , "Gompieno ke tla simolola ka ngwana wa Tlou!"

Ka tshoganyetso Kwena ya mo phamola ka nko ya gagwe e nnye. Ngwana wa Tlou a lela," E re ke tsamaye! O nkutlwiswa botlhoko!" A simolola go ikgoga ka matla. Fa a ntse a ikgoga nko ya gagwe ya sarologa! A ikgoga a ikgoga go fitlhela nko ya gagwe e nna teleletelele. Kwena a tlogela nko ya ngwana wa tlou ele botlhoko ebile e le telele.

Ngwana wa Tlou a sala ka nko e e teleletelele e le botlhoko!

1.1 Kgang e e bua ka eng?

1.2 Ke baanelwa bagolo bafe ba babedi ba ba diragatsang mo kgang ?

Kgang ke ka ga..... le.....

1.3 Kgang e leka go re ruta ka eng?

1.4 Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng.

Kgang e re laela gore re tshwanetse go ...

A dira se ditsala tsa rona di re laelang go se dira.

B dira se re batlang go sedira.

C reetsa ba losika.

D dira se o batlang go se dira.

1.5 **Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng.**

Kgang ke kaga diphologolo tse pedi. Ke difeng?

A Tlou le Nonyane

B Tlou le Kwena

C Ngwana wa Tlou le Kwena

D Ngwana wa Tlou le diphologolo

2. **Lebelela phasalatso e e fa tlase mme o arabe dipotso tse di latelang.**

Letsatsi la botlhe kwa serapeng sa diphologolo

Kwaka : Kwa serapeng sa Diphologolo

Leng: Lamatthatso 14 Lwetse 2012

Nako: Gotloga ka 9:00 gofitlha ka 16:00

Matseno: Sesolo

**Tlang re tle go ijesa monate ka tsatsi la
boitumelo.**

Lebang diphologolo.

Neelang dikgabo dijo

Palamang dipetsana .

Tshamekang le dimmutla.

Sesolo

**DIKUKU ,PHITsa,HambEKa,
DINOtsIDIDI**

Go thusa legae la bana

2.1 Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng.

Ke phologolo efe e e nang le mela e mentsho le e mesweu mme e tshwanang le pitse?

- A Pone
- B Nkwe.
- C Pitse ya naga.
- D Tonki

2.2 Feleletsa polelo tse ka go tsenya lefoko le le nepagetseng.

Letsatsi la botlhe kwa serapeng sa diphologolo le tla nna ka .....
(Mosupologo Laboraro Labone Lamatlhatso).

2.3 Sekeletsa nako e e nepagetseng.

Letsatsi la botlhe kwa serapeng sa diphologolo le tla kwalwa ka nako mang?

(16:00 6:00 4:00 9:00).

2.4 Thalela karabo e nepagetseng fa tlase.

(Dij o Diphologolo Tšhelete Dinotsididi) di ne di kgobokangwa boemong j wa legae la bana.

2.5 Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng .

... di phela mo ntlwaneng kwa serapeng sa diphologolo .

- A Diotlwana
- B Batho
- C Ditlhapi
- D Diphologolo tse tlhaga

Buisa temana e mme o arabe dipotso

Kwa serapeng sa Diphologolo re bone senonnore

E ne e nale meriri e mentsho e metelele

Re bone tau ka fa ntlwaneng

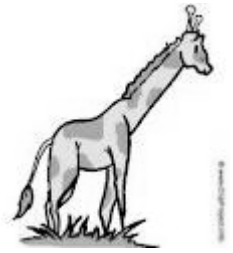
E ne e le mo maemong a a boifisang.

Re bone thutlwa ka molala o mo telele,

Le kgabo e e seng tsebe e ne ya re tshegisa

Fela phologolo e ke e ratang kwa serapeng

sa diphologolo ke Tlou Wena?

3.1 Tlhophha karabo e nepagetseng gotswa mo temenge e fa godimo. Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng.

Ke phologolo efe e nang le meriri e metelele e mentsho?

- A thutlwa
- B tlou
- C bera/sennonore
- D tau

3.2 Feleletsa polelo.

Thutlwa e na le ..... o motelele.

3.3 Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng

Batho ba a bua ,mme ditau di a ...

3.4 Thalela karabo e nepagetseng mo potsong e e fa tlase.

Ke phologolo efe e e re tshegisitseng kwa serapeng sa diphologolo?
(Bera kgabo Tlou Thutlwa).

3.5 Araba potso e ka mantswe a gago.

Kgosi ya kwa sekgweng ke mang ?

4. Buisa motlae o latelang mme o arabe dipotso tse di latelang.

Mmutla o tsene mo lebenkeleng la dij o le tau, motsholedi o ne a ba neela madulo mme a botsa mmutla "O tlile go ja eng?"

"Ntlisitse halofo ya tlhogo ya letase go bua mmutla.

Motsholedi a leba tau a botsa a re," Wena o tlile go ja

"Tau ? ha a je, ga bua Mmutla.

Motsholedi a re" Goreng a sa tshwarwa ke tlala?"

Mmutla a araba "Fa a ne a tshwerwe ke tlala o nagana go gore nkabe ke le fa?"

4.1 Tlhopha lefoko le le nepagetseng go lomaganya dipolelo tse pedi. Sekeletsa lefoko.

Mmutla o tsena mo lebenkeleng la dij o .... a kopa poleite ya letase.
(ka moo le mme fela)

4.2 Thalela lefoko le le nepagetseng(makopanyi)

Ke bone kgabo e etsa metlae (le fela lefa fa) Tau e ne e robetse.

4.3 Tshwaraganya dipolelo tse pedi ka go dirisa makopanyi a a nepagetseng.

Motsholedi a ba nela madulo. A ba botsa gore ba tla itumelela go ja eng.

4.4 Sekaletsa makopanying mo dipolelong.

Dikgabo di ne di akgega mo ntlwaneng ya tsona mme tau e ne e dutse sekhutlwaneng e duma.

4.5 Tshwaraganya dipolelo tse pedi ka lekopanyi"mme".

Mmutla o ja digwete. Tau e ja nama.

5.1 Tlhophela lefoko le le nepagetseng. Le kwale mo sebakeng se o se netsweng

Ke ikutlwisitse botlhoko mo ..... (lengweleng lengwalong).

Ke (itse itsa) ..... go kwala leina lame.

5.2 Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng.

Le dinyane/ Ngwana wa nku o bidiwa ... .

- A kwana
- B konyana.
- C kogwana.
- D konywana

5.3 Thalela karabo e e nepagetseng.

kwala moja

phuthela opela

5.4 Lebelela ditshwantsho mme o feletse mafoko.

.....ra

kam.....

5.5 Thalela lefoko le le fosagetseng ka fa tlase.

Ledinyane la/ ngwana wa Kgomo o bidiwa (namane nama amane).

6.1 **Tlhophisa lefoko le le nepagetseng. Sekeletsa tlhaka e e lebaganeng le karabo ya gago.**

Dinonyane di ... mo loaping.

- A
- B
- C
- D

6.2 **Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng, e e kwalwa ka go tshwana mme bokao j wa ona bo sa tshwane, go feleletsa polelo.**

Bana ba ... noka ka maoto.
Basimane ba ... metsi mo tshimong.

- A neme
- B nane
- C tshela
- D nema

6.3 **Thalela karabo e e nepagetseng.**

Ke lefoko lefe le nepagetseng le ka dirisiwang mo dipolelong tse pedi ?

... ya kgomo e monate.
Nkoko o ... maoto mo godimo ga kobo.

naya,   nama   mana   mala

6.4 **Dirisa lefoko "tlhaba" mo dipolelong di le 2 go bontsha bokao j o bo farologaneng.**

6.5 **Tlhophha karabo e nepagetseng. Sekeletsa tlhaka ya karabo ya gago.**

Mosetsana o na le letlalo le ... .

- A lenthe
- B lentlhe
- C lentle
- D leletle

7.1 **Tlhophha lefoko le nepagetseng. Sekeletsa thaka ya karabo e nepagetseng.**

Ke bone ... kwa polaseng.

- A mmutla
- B mmita
- C mmitla
- D mebitla

7.2 **Tlhophha karabo e nepagetseng. Sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng.**

Ke rata go ja... .

- A pare.
- B pere.
- C peere.
- D paere.

7.3 **Buisa polelo mme o thalele karabo e nepagetseng.**

(letswatsi letsatsi) le a galalela.

7.4 **Lebelela setshwantsho mme o tlopho lefoko le le nepagetseng.**

Maabane ke ne ke taboga godimo ga..... (matebelo matantabelo)

7.5 Dira polelo ka lefoko - mogatla.

8.2 **Thalela karabo e e nepagetseng.**

Gona le (makwalo, mangwele) a le mantsi mo lebokosong la poso.

8.3 **Kwalolola polelo e ka mokwalo o o tshwaraganeng.**

Go na le diphologolo tsa mabono kwa serapeng sa diphologolo.

8.4 **Tlatsa mafoko a a tlogetsweng,kwala ka mokwalo o o tshwaraganeng.**

Ledinyane/ngwana wa tau ke .....

8.5 **Sekeletsa karabo e e nepagetseng,mme o e kwale ka mokwalo o tshwaraganeng.**

A o bone (tlou tlou) kwa serapeng sa diphologolo?

9.1 **Kopolola polelo e ka mokwalo o tshwaraganeng.**

Ke tshaba Kwena.

9.1 **Kopolola polelo e ka mokwalo o tshwaraganeng.**

Ke tshaba Kwena.

9.2 **Kwala ditlhaka tse tlogetsweng tsa aletabete ka mokwalo o o tshwaraganeng. O dirise ditlhakakgolo.**

g ..... k ..... u .....

9.3 Nyalanya ditlhaka tse ditshwaraganeng le tsa kgatiso.

Kolomo A	Kolomo B
9.3.1 <i>F</i>	A F
9.3.2	B R
<i>R</i>	

9.4 Kwalolola mafoko a a netsweng ka mokwalo o o tshwaraganeng. Dirisa ditlhakakgolo mo di tlokegang.

Bontle.....

Serapa sa di Tlou .....

9.5 Kopolola polelo e e fa tlase ka mokwalo o o tshwaraganeng. Dirisa pampiri e senang metlhala.

Tlou e nale le selopo se se telele.

10.1 Kwala dipotso di le 5 tse o tla di botsang morutwana yo mošwa mo phaposing ya gago.

10.2 Kwala bonyane ditaelo /dikopo di le 5 tse o tla di nelang tsala fa bobedi ba lona le setse le monnao wa mosimene .

10.3 **Buisa pegelo e e latelang. Kwalolola pegelo jaaka dipotso.**

Ke bona katse e kgolo e ntsho.

Katse e nale ditsebe tse tshweu.

Katse ena le maroo a mantsho.

Katse e nale j ase e ntle e ntsho.

Katse e a lela ka gonne e tshwerwe ke tlala.

10.4 Kwalela athikele ya dipolelo di le 5 kwa kuranteng. O kope batho go go thusa go kokwanya madi a legae la bana.

10.5 **Tihaola mofuta wa polelo e e fa tlase.**

Tihopha le go sekeletsa tlhaka ya karabo e e nepagetseng.

Sela diaparo tsa gago fa fatshe!

A pegelo

B taelo.

C polelo.

D potso.

11.1 **Tihopha le go sekeletsa lediri le le nepagetseng.**

Ke ... ka maoto go ya sekolong .

A tsomaya

B tsemaya

C tsamaya

D tshamaya

11.2 **Thalela leina le le nepagetse polelong e e latelang.**

Mosimane o ja dij o tsa gagwe tsa motshegare.

Ke bona mosadi kwa lebating.

11.3 **Sekeletsa letlhaodi dipolelong tse di latelang.**

Mosadi yo montle o kama moriri wa gagwe.

Monna yo moelele o buisa kuranta.

11.4 Batla lefoko le le nepagetseng go feleletsa polelo.

Kolomo A	Kolomo B
11.4.1 Tau e le nngwe,fa di le dintsi ke ...	A. Dikgabo.
11.4.2 Kgabo e le nngwe ,fa di le dintsi ke ...	B. Ditau.

11.5 Tlase matlhalosi a a nepagetseng mo dipolelo.

Mosimane o taboga ka ....., gore a fitlhe kwa sekolong ka nako.

Mosetsana o tsamaya ka ....., ka gonne maoto a gagwe a botlhoko.

12.1 Kwala bonyane dipolelo di le 10 ka setlhogo se o se ratang.

12.2 Kwala bonyane dipolelo di le 10 ka ketelo ya gago kwa serapeng sa diphologolo.

12.3 Ikwalele kgang ya dipolelo di le 10 ka ga phologolo. O neele kgang ya gago setlhogo.

12.4 Ikwalele kgang ka ga leeto kwa serapeng sa diphologolo ya dipolelo tse di seng ka fa tlase ga 8.

12.5 Feleletsa kgang e e latelang e seng go feta dipolelo di le 8.

Ka tsatsi le lengwe go ne go nale kgabo e e se nang tsebe. E ne ele mo mathateng ka nako tsotlhe. Ka letsatsi le lengwe fa bana ba sekolong ba ne ba etetse serapa sa diphologolo, e ...

13.1 Kwalolola polelo e e latelang o dirise matshwao a puiso ka nepagalo.

Bana ba rile mme re tshwanetse go etela kwa serapeng sa diphologolo ka lamatlhatso.

13.2 Kwalolola polelo mme o dirise matshwao a puiso a a nepagetseng.

dikgabo ditau le dithutlwa di kae

13.3 Kwala dipolelo di le 3 (temana e le 1) o dirisa matshwao a puo a a latelang: phegelwana, tlhakakgolo, letshwao la tsibogo, khutlo, letshwao la ditsej wana.

13.4 Tlhopha letshwao la puiso le le nepagetseng mo polelong e e fa tlase. O le tsenye mo tulong e e nepagetseng.

, . ? ! " "

O ya kae

13.5 **Baakanya matshwao a puiso mo temaneng e e fa tlase. Kwalolola polelo.**

robala sentle ga bua tumi. sss gatswa lebo thato le keamo. Tumi ga a kgone go robala a boroko bo tlatla

14.1 **Sekeletsa karabo e e nepagetseng.**

Go na le ... babedi kwa dikantorong.

- A buna
- B bonna
- C banna
- D bena

14.2 **Thalela karabo e e nepagetseng.**

Mosetsana o kwala (bontlhe bontle bonthe boontle).

14.3 **Tlhopha karabo e e nepagetseng. Sekeletsa thaka ya karabo ya gago.**

Ke na le ... a le mantsi mo molomong/moleganong.

- A maino
- B meno
- C leino
- D seino

14.4 **Lebaganya bongwe le bontsi j wa mafoko a a latelang.**

Kolomo A	Kolomo B
14.4.1 mosadi	A basadi
14.4.2 moloji	B baloi

14.5 **Lebelela setshwantsho mme o kwale leina la selo se se mo setshwantshong kwa bontsing mo polelong.**

Ke rata go segelela .....mo borothong.

15.1 **Tihopha lefoko le le nepagetseng. Sekeletsa tlhaka ya karabo ya gago.**

Re dula ka mo ... e kgolo.

- A tlong.
- B ntong.
- C ntlung.
- D ntlong.

15.2 **Tlatsa lefoko le le tlogetsweng.**

Nka bolela nako fa ke lebeletse .....ya me.

15.3 **Tihopha le go thalela lefoko le le nepagetseng.**

Go lefifi thata (bosigo bosego busigo busego).

15.4 **Sekeletsa lefoko le le nepagetseng.**

Ke rate go nwa ... e e bolelo mo mesong.

kofe kofi koffi kofu

15.5 **Feleletsa polelo.**

Mofumagadi yo o nthusang go buisa kwa sekolong ke .....

